

Polku talvien pelastamiseen

VAIKUTA POLITIIKKAAN
Jotta talvet voidaan pelastaa, koko yhteiskuntaa täytyy muuttaa. Käytä äänioikeuttasi ja äänestä vain ehdokkaita, jotka pitävät ympäristömme puolta. Kerro, että he menettävät äänesi, elleivät aja riittävän kunnianhimoista ilmastopoliitikkaa.

OLE ÄÄNESSÄ
Puhu ilmastomuutoksesta ystäville, perheellesi ja työtovereillesi sekä sosiaalisen median verkostoissasi. Ilmastoaktivismia ei ole ilman aktiiveja.

OPIKESKELE
Lue ilmastomuutoksesta netistä, kirjoista sekä luotettavista tiedotusvälineistä ja kerro oppimastasi muille.

ELÄ YKSINKERTAISEMMIN
Vähennä kulutustasi, älä osta mitään turhaa, käytä tavaroita uudelleen ja pidempään sekä kierrätä se mitä et enää tarvitse.

SYÖ ILMASTOYSTÄVÄLLISESTI
Syö kasvispainotteisesti ja vältä eläinperäisiä tuotteita, älä heitä ruokaa roskeen ja suosi vastuullisesti tuotettuja elintarvikkeita.

MATKUSTA FIKSUMMIN
Matkusta lähelle, suosi joukkoliikennettä, valitse juna lentämisen sijaan ja jos lennät ole kohteessa kerralla pidempään.

ÄÄNESTÄ LOMPAKOLLASI
Suosi yrityksiä, joiden tuotteet ja toimintatavat ovat ympäristöystävällisiä ja joille ympäristöstä huolehtiminen on etusijalla.

Saara Böök: Mobility Month maaliskuussa

Kirjoittaja Saara Böök on POWin viestintäkoordinaattori sekä lumesta hullaantuva talvilajien harrastelija.

Talvilomakauden alkaessa käy ajankohtaiseksi kysymys, mitä olisi talviloma ilman talvea? Mikä määrittää talviloman, jos ei talvi ja lumi?

Talviloman (ent. hiihtoloma) nykyinen ja entinenkin nimitys kertovat kyseisen loman luonteesta ja merkityksestä meille suomalaisille: tällä lomalla nautitaan lumiaktiiviteeteistä.

Talvi on tunnetusti parhaimmillaan helmi–maaliskuun vaihteessa. Valon määrä lisääntyy, hanki kimmeltää, lunta on riittävästi niin hiihtäjille, laskijoille kuin muillekin talvilajeja harrastaville. Moni suuntaa talvilomallaan pohjoisen hiihtokeskuksiin nauttimaan huippukuntoisten rinteiden ja kevätkelien voittomattomasta yhdistelmästä. Tuntemamme talvet ovat kuitenkin jo nyt suurien muutosten äärellä ilmastomuutoksen vaikutusten ulottuessa yhä pohjoisemmaksi.

POW-polun yksi askeleista talvien pelastamiseen nostaa esiin fiksumman matkustamisen merkityksen. Euroopassa liikenteen osuus matkailun päästöistä on 75 prosenttia. Tästä 40 prosenttia aiheutuu lentoliikenteestä.

Henkilöautoilu on tällä hetkellä suhteellisesti eniten hiilidioksidipäästöjä aiheuttava maaliikenteen muoto. Samalla se on myös suosituin. POWin Ylläksen alueella toteuttaman kyselyn perusteella yli 60 prosenttia matkailijoista matkustaa Ylläkselle edelleen henkilöautolla.

Liikenne on siis keskeinen talvien tulevaisuuteen vaikuttava tekijä: se nostaa maailman keskilämpötilaa, lyhentää talvia ja vähentää lumisateita. Toisin sanoen se on isossa osin vaarantamassa juuri niitä asioita, joita talvilomaltamme yleisesti ottaen odotamme kotimaassa.

Maaliskuussa starttaava koko POW Euroopan laajuinen Mobility Month pyrkii kuukauden ajan herättämään keskustelua talviharrastuksiin ja -lajeihin liittyvästä matkailusta. Samalla se haastaa kaikki talven ystävät matkustamaan fiksummin. Mitä jos talvilomallasi kokeilisit ensimmäistä kertaa skibussia, käyt kaupassa kävellen tai sovit mökkiporukan kanssa, että ensi vuonna lomalle tullaan junalla? Näiden pieniltäkin tuntuvien muutosten avulla edistämme tarvittavaa muutosta lumisten talvien säilymiseen – jotta talviloma olisi myös tulevaisuudessa aito talviloma.

Äkäslompololainen Keijo Taskinen on riistabiologi, joka kirjoittaa, valokuvaa ja pyrkii katselemaan maailmaa eläinten, toislajisten ystäviemme, silmin. Hetkiä Keijon matkassa -sarja ilmestyy kevään jokaisessa Kuukkelissa.

Kallis harrastus

Ostin ensimmäisen kamerani, mekaanisen Canon FTb:n, kesätyörahoilla. Kun sain sen käsiini... Ah! Se oli rakkautta ensi kosketuksella.

Kylkeen hankin kolme peruslinssiä ja kymmenen filmirullaa. Siinä ne palkkarahat menivätkin.

Alkuun kuvasin diafilmille. Kodachrome-rullat lähetin Saksaan kehitettäväksi. Oi sitä jännitystä, kun parin viikon päästä laboratorion tulo paluupostia! Vapisevin käsin tutkin kuvia valoa vasten. Sitten kehystys ja heijastus projektorilla valkokankaalle.

Seuraavaksi sairastuin mustavalkokuumeseen. Kehitin ensimmäisen filmini mökkisaunassa, jonka pimensin jätessäkeillä. Kantovesi, sähköt aggregaatilla. Vedostaminen oli maagista: hokkuspokkus! ja tyhjälle paperille ilmiintyi kuva.

Opiskeluaikana liityin Hämäläis-Osakuntaan. Syystä: Hämiksellä oli hieno pimiö. Punalampun valossa vierähti yö jos toinenkin kuvia vedostellessa. Opin kuvakieleni alkeita.

Vuosien saatossa kuvauspaloni hiipui. Siirryin sivaltamaan sanansäilöllä; rustaamaan riimejä luonnosta ja entisaikain elosta.

Kunnes joku puhkui ja puhalsi, roihautti sisälläni kyteneen kuvatuksen liekkeihin. Kuljin taas luonnossa kamera matkasani – etsin, löysin ja kuvasin sisäisiä universumeitani.

Pakkomielteishenkisten kuvausvuosien jälkeen tuli vastareaktio: pohdin, tekeekö kameran kautta eläminen minut autuaaksi. ”Ken kameraan tarttuu, se kameraan hukkuu”, tuntui pelottavan todelta.

Asennemuutokseni alkoi taannoin toukokuuisella hanki-hiisdolla.

Kellottelen pälvellä aamuauringossa. Takana pari peninkulmaa parhautta: leppoisa luistelua vuomia ja jänkäjuotteja myöten. Edessä paratiisi – kiikkuminen tunturiin, sinne missä taivas ja maa kohtaavat.

Pilvenhattaroiden lomassa näkyy kaksi pistettä. Kiikarit silmille: muuttohaukkapari syöksyy vauhdilla kohti! Äkkiä kamera repusta. Mukana vain pieni telelinssi, sillä mentävä.

Haukat etsimeen ja kamera laulamaan, vaikka siivet viheltävät kaukana. Hetkessä pariskunta kuitenkin kiittää lähemmäksi. Lähelle.

Tarkennus ei pysy jalohaukoissa, vaan siirtyy taustalla olevaan metsään. Pomppaa takaisin lintuihin, näen hetken pariskon lähestyvän toisiaan.

Kamera ei laukea, pomppaa vain tarkennusta haukkojen ja metsän välillä. Tilanne on sille liian nopea ja hankala; tarkennuspisteitä turhan vähän.

Painan epätoivoisena laukaisinta. Pari kertaa kamera totteleekin. Tajuan pariskunnan kiepsahtavan kummasti ja olevan hetken yhtä. Sujahtavan rinnakkain jokilaakson mutkan taakse.

Huoahdan. Epätodellinen olo. Katson takanäytöltä kuvia. Linnut ovat joko liian kaukana tai epäterävää suttua. Käyttökelvotonta matskua siis. Sen verran saan selvää, että koiraan kynsissä oli saalis, kahlaja, jonka se antoi morsiamelleen.

Maailman nopeimmat eläimet kosiskelemassa silmiäni edessä. Kieppumassa, kynsitanssimassa. Vaihtamassa ”sormusta”, sitoutumassa. Ainutlaatuinen hetki. Jota en nähnyt.

Istun pälvellä. Toivon kuollakseni voivani matkustaa ajassa. Palata hetkeen, jonka kameran takia menetin.

Tajuan, kuinka kallis harrastus valokuvaus on.

P.S. Nautin nykyään kuvaamisesta, mutta kamera kulkee matkassa ainoastaan tositaroituksella. Ensimmäinen kamerani on edelleen käytössä.

Kirjailija ja toimittaja Kari Kaulanen on syntynään Äkäslompolosta. Hänen käsialaansa ovat muun muassa Kuuramäki-trilogia ja Riemuliiterin historiikki. Kaulanen on myös yksi Kuukkelin aikaisemmista omistajista ja päätoimittajista. Mie ja matkailu -sarja ilmestyy jokaisessa kevään Kuukkelissa.

Ylläsvalssi

Markiisilla alko olheen ohjelmistoa jo niin paljo, ettei enään tarvinnu soittaa kappalheita kahtheen kerthaan. Paitti tietenki sillon, ko joku tahto.

Alkuvuosta 1975 metpäätimä pittää kunnon harjotusrupeman.

Met raahasimma kampheet meän Haapamajhaan, joka oli valmistunnu turistikäythöön pari vuotta aiemin. Kuukauvven päivät net siellä taisit olla.

Nuista harjotuksista jäi erityisesti muistiin yksi asia, joka on olemassa ja vaikuttaa vielä nykyi, melkein puolen vuosi-saan jälkhen.

Yhtenä päivänä **Kauno** tuli paikale paperin kansa. Siinä olit laulunsanat, jotka hänen isä, **Aatos**, oli tehny ja kysyny sitte

Kaunolta, voisko se säveltää net. Kauno kerto tajuheensa heti, että soli valssi. Ilhmeisesti Aatos oli tehnykki sanat *Villiruusun* sävehleen.

Kauno laulo sävelyksensä meile. Meistä soli rohki hyä ja met aloima innoissama ree-naahmaan.

Kappale tunnethaan nimelä *Ylläsvalssi*.

Sitä mie en muista, missä met sen ensimmäisen kerran soitima. Saatto olla Riemuliiteri eli Äkäshotelli. Joka taphauksessa Ylläsvalssista tuli tärkeä osa meän ohjelmistoa.

Myöhemin siitä on tullu koko Ylläksen aluheen tunnuslaulu, jota on soittanheet monet orkesterit.

Siitä on tehty monta levy-

tysversiotaki. Ensimmäinen oli Kaunon oma. Se ilmesty kasettinna joskus 1980-luvula. Yhtenä kevväinnä 1980-luvun toisela puoliskolla *Puhelinlangat laulaa* -ohjelma lähätethiin suorana Karjalan Liiton majalta Ylläsjärveltä. Ohjelmaa juonsi **Jaakko Salonoja**.

Mie olin sillon Äkäslompolon Matkailu ry:n puhheenjohtaja ja minua oli tahottu toivomhaan ohjelmassa Ylläsvalssia.

Minua tietten jännitti, ko mie ootin, että mulle soitethaan. Mie muistan puhelusta vain sen, ko Salonoja kysy, että olenko mie sukua Jounin Kaupale. Sevverran yllätyin, etten älynyn vastata, ettemmie kaupale mithään sukua ole.

Mutta Ylläsvalssi soitethiin,